

A főtengelyen két tárcsa van, miért is annak igénybevétele egyenletesebb. Egyszerre két munkás dolgozhatik a gépen. 350—600 fordulattal jár és $1-1\frac{1}{2}$ lóerőt igényel. Vannak szalagos csiszológépek is. (140. ábra.) Ezen gépek faczipők, puskaagyak és általában szabálytalan, hajlott formákkal biró fák csiszolására szolgálnak.

A szalag két korongra van ráhelyezve, az egyik eltolható, hogy a szalag megnyúlása esetében újra kifeszíthető legyen. A gép ventilátorral is fel van szerelve, a keletkező por eltávolítására.

(Folyt. köv.)

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK.

HIRDETMÉNY.

(Az 1907. évben megtartandó erdőőri és vadőri szakvizsgák ügyében.)

82241/I/A—3. sz. Az erdőőri szakvizsgák folyó évi október hó 21-én és az erre következő napokon Budapesten, Pozsonyban, Besztercebányán, Miskolczon, Kassán, Máramarosszigeten, Kolozsvárt, Brassóban, Nagyszebenben, Temesvárott, Pécssett és Szombathelyen, a vadőri vizsgák pedig az erdőőri szakvizsgákkal kapcsolatosan Budapesten, Pozsonyban, Szombathelyen és Kolozsvárt a vármegye székházában délelőtt 9 órakor fognak megkezdetni és folytatólag megtartatni.

Felhivatnak mindazok, akik az erdőőri vagy vadőri vizsgát letenni óhajtják, hogy hiteles bizonyítványokkal felszerelt folyamodványaikat folyó évi szeptember hó 30-ig ahhoz a kir. erdőfelügyelőhöz nyujtsák be, akinek székhelyén vizsgát tenni kívánnak.

Budapest, 1907. évi agusztus hóban.

M. kir. földmivelésügyi miniszter.

Vidéki levél.

(A bucsus pohók szőreinek tartós mérgező hatásáról.)

Görgény-Szent-Imre, 1907. aug. 15.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

1892. év nyarán a *Cnethocampa processionea* hernyóinak életmódját és irtását tanulmányoztam. (Lásd E. L. 1892. évi XII. füzet 883—896. lapjait). Az akkor használt hernyótartóimat, a lep-

kék kimulása után, tartalmukkal együtt eltettem egy szertárba, hogy a következő év tavaszán ezen érdekes hernyó kikelését és első fejlődését tanulmányozhassam. Egy közbejött tanulmányi ut meghiúsította ezen tervemet s a hernyótartók a szertár egyik elrejtett zugában raktározva maradtak s talán már meg is feledkeztem róluk, midőn most, 15 év múlva, következő körülmény juttatta létezésüket emlékezetembe.

A szertárban, hol a hernyótartók állottak, nagytakarítás folyt, miközben az egyik hernyótartó véletlenségből felborult s tartalma (ürülék, ürülék közötti üres bábok, hernyóbőrök stb.) a szertár padozatára hullott, ahonnan a többi szeméttel együtt egy leánycseléd felseperte és kézikosárban kivitte a szertárból. Az összeprésés után mindjárt a leány arcza a felismerhetetlenségig megdagadt, hangja berekedt, szemgyulladását kapott, egész testét pedig égető viszketés fogta el. Feleségem, ki szintén bent járt a takarításnál, erős kiütést kapott karjain és nyakán. Midőn észrevettem és felismertem a kellemetlen bajt, fürdőt, hideg borogatást és citromszeletek felrakását rendeltem a betegeknek az általam nagyon is jól ismert égetően viszketeg fájdalom ellen. 3—4 napig tartott a méregszőrök által okozott kiütés, mert a bajt a felborult hernyótartóból kihullott ürülék között levő hernyófészkekből felszállott temérdek méregszőr okozta, éppen úgy, mintha csak friss hernyófészkekkel vagy élő hernyókkal jöttek volna érintkezésbe a betegek. Érdekes lesz talán feljegyezni a bucsus pohók hernyója méregszőrének azon tulajdonságát, hogy 15 év múlva is épp olyan kellemetlen kiütést okoz, mint egészen friss korában.

Pausinger Károly.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az államerdőtisztviszti kar állásainak arányosítása, ez a régóta várya-várt esemény, bekövetkezett. Alább olvashatjuk a kinevezések hosszú sorozatát, amely bizonyára örömet fog kelteni mindenfelé. Régi sérelmek szűntek meg ezzel s velük az állami erdőtisztviszti karnak más tisztviszti karokkal szemben fennállott kedvezőtlen helyzete lényegileg megszűnt, különleges kívánságai teljesülésbe mentek,

úgy hogy a további, még támasztható igények egészben véve már nem különlegesen az erdőtisztai kar igényei, hanem az állami tisztviselők összességének kívánságai, amelyeket az erdőtisztai kar többi tisztviselőtársaival egyetemben szorgalmazhat. A végre kiküzdött állásarányosításnak az eléje gördülő számos akadály daczára való keresztülviteléért méltán illeti az erdészeti köszönete *Darányi Ignác* dr. földművelésügyi miniszter urat és tanácsadóit, elsősorban *Horváth Sándor* miniszteri tanácsos urat, de illeti az Országos Erdészeti Egyesületet és különösen annak elnökét, báró *Bánffy Dezsőt* is, ki nyomatékos szavának súlyával lényegesen hozzájárult a siker megérleléséhez.

Fordított világ. Köztudomásu paraszt-erdőbirtokosainknak gyakori rosszakarata, melylyel erdőbirtokaik összes munkái, dolgai iránt viseltetnek s amelyen legtöbbször megtörik a kezelő tiszt személyzetnek minden szorgalma, jóindulata, törekvése. Mondhatni, tetőpontját éri el ez a rosszakarat a fásítások, erdősitések terén. Hogyis ne, mikor: „Erdő a világ kezdete óta mindig volt s pedig sohse fásított senki; még hozzá milyen erdő! Nem olyan cziher, amelyet a mai czihergenerálisok ültetnek!”

Könyvet lehetne arról írni, hogy a kezdő erdőtiszt a becsapások mennyi furfangjának van kitéve — tisztelet a kivételeknek — ha valamely ültetést, vetést keresztül akar vinni, amelynek az erdőtulajdonos már eleve ellensége. A legközönségesebb fogás mégis azt hiszem az, hogy az ültetésnél a csemetét szándékosan megfordítva, fejjel lefelé helyezik a földbe. Ez valószínűleg az eredményhez — s illetve eredménytelenséghez — még az édes bosszú érzetét is kelti a birtokosoknál.

Az elmúlt hónapban a szovátai m. kir. járási erdőgondnokság kerületében, pedig vezetője igen lelkiismeretes a fásítások terén, felülvizsgálat alkalmával szintén volt szerencsénk egy ily „gondos” ültetéshez! No de az egyszer — hála a természet erejének — a csemeték bosszulták meg magokat rosszakaróikon!

Egyik közbirtokosságnak kellett 20–25° lejtű, déli fekvésű, sekély talaju erdőtisztását tölgycsemetével befásítania. Természetesen a régi fogás itt is megisméltódott. A furfangos birtokosokat azonban a még furfangosabb csemeték alaposan lefőzték. Tudniillik a legtöbbször a csücsrügyéből gyökeret eresztett s olyan szépen

„zöldelt“, hogy öröm: képzelhető bosszuságára tulajdonosainak s ültetőinek!

Craus G.

A Karszt növénytenyészet. A Kárpátokban rendszerint fenn találjuk a luczfenyőt, lejjebb a jegenyefenyőt és bükköt; a Velebit hegységben s a Kapellán mindez fordítva van, mert a magasban van az egyetlen bükkös, aztán jegenyefenyves s csak a bórától legvédehetőbb helyen fordul elő a luczos. Ennek oka a bóra, de azt hiszem nem a bóra erősségében keresendő a fő és egyetlen oka ezen jelenségnek, hanem a bóra egy másik sajátosságában. Ismert sajátága a luczfenyőnek, hogy mély gyökeret nem fejleszt, a jegenyefenyő pedig nagyon lassan fejlődik fiatal éveiben s a fagy iránt rendkívül érzékeny. A bóra teljesen páramentes, hideg szele, mely néha heteken át tart, a hatásának kitett hegyoldalokon, hegykupokon rendkívül kiszáritja a meszes, sekély talajt; másrészt a kis és érzékeny fenyőcsemetékét oly erős és gyors párolgásra ingerli, hogy azok a sekély és száraz talajból az elvesztett nedvet pótolni nem tudván, tönkre mennek. Pusztulásukat a szél fagyasztó hatása is elősegíti. Hogy fordított vegetációnk nagyobb részt a fenti két oknak tulajdonítható, bizonyítja az a tény is, hogy bár erősségre a tengerről jövő jugó legtöbbször felülmulja a bórát, mégis a jugónak erősen kitett, de bórától teljesen védett helyen, sok helyütt találjuk a sekély gyökerzetű luczfenyőt megtelepedve. Így látjuk ezt a kraszno-kosinj-i erdőgondnokság határán huzódó „Hajducski kuk“ nevű 1500—1600 m. magas hegycsoportban, hol a legsilányabb sziklás talajon, de bórától teljesen védett helyen, minden magasságban előfordul a luczfenyő. A természet eme utmutatását követve, azon bükköseinknek fenyvesekké való átalakítását, melyek bórától teljesen védett helyen vannak, sikerrel eszközölhetnénk. Viszont oly tisztásokon, melyek a bórának erősen ki vannak téve, minden fenyővel végzett erdősírtési kísérlet kárbavesztett költség volt eddig is és lesz ezután is. Ily területeken nézetem szerint csak bükkcsemetével érhetünk el sikert.

Nagy Imre.

Dalmácia. Ily czimen *Küzdy Árpád* m. k. főerdész (Csikszereda) 50 ivre terjedő diszművet adott ki, amelyet 165 db fény- és színnyomat diszít. A szerző előfizetési felhívást bocsátott ki e műre, melynek egy példánya készpénzfizetés mellett 20 K, havi

2 K-ás részletekben 24 K. Erdőtisztek, tanári és tanítói könyvtárak 20% kedvezményben részesülnek.

Cseppfolyós gáz. Vidéken lakó erdőbirtokosokat érdekelheti, hogy lakóházukat igen egyszerű berendezés segítségével gázzal világíthatják. Heuffel Sándor magánmérnök (Budapest, VII. Damjanich-u. 30.) aczélpalaczkokban cseppfolyós gázt hoz forgalomba, amely kitűnő, olcsó és veszélytelen világítást nyújt. Közelebbi felvilágosítással a gyár készséggel szolgál.

Halálozás. *Costán* István érs. urad. erdész, az Országos Erdészeti Egyesület rendes tagja (Bács) f. évi jul. 18-án elhunyt. *Béke hamvaira!*

VÁLTOZÁSOK ÉS KITÜNTETÉSEK AZ ERDÉSZETI SZOLGÁLAT KÖRÉBŐL.

Földmivelésügyi magyar miniszterem előterjesztésére a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatához *Tomcsányi* Gyula miniszteri tanácsosi czimmal és jelleggel felruházott erdőigazgatót miniszteri tanácsossá, *Almásy* Andor erdőigazgatói czimmal és jelleggel felruházott erdőtanácsost erdőigazgatóvá, *Marosi* Ferencz és *Kócsy* János főerdőtanácsosi czimmal és jelleggel felruházott erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká, továbbá a horvát-szlavonországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatához *Nagy* Vincze főerdőtanácsosi czimmal és jelleggel felruházott erdőtanácsost erdőigazgatóvá, az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazathoz *Osterlamm* Ármin erdőfelügyelőt főerdőtanácsossá, a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatához *Székelly* Mihály főerdőmestert főerdőtanácsossá, az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazathoz *Solti* Arnold erdőfelügyelőt főerdőtanácsossá, a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatához *Csik* Imre erdőtanácsost főerdőtanácsossá, végül az állami kezelésbe vett községi erdők szolgálati ágazatához *Köváry* László és *Imre* Dénes erdőtanácsosokat főerdőtanácsosokká kinevezem s egyszersmind az erdőfelügyelőségi szolgálati ágazatnál *Simenszky* Kálmán, *Gyöngyössy* Béla és *Sághi* Kálmán erdőfelügyelőknek, valamint a magyarországi kincstári erdők kezelésének szolgálati ágazatánál *Levitzky* Albert erdőtanácsosnak a főerdőtanácsosi czimet és jelleget díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben, 1907. évi augusztus hó 8-án.

Ferencz József s. k.
Darányi Ignác s. k.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter kinevezte:

I. A magyarországi kincstári erdők kezelésénél alkalmazott erdőtisztek létszámában: *Békény* Aladár erdőtanácsosi czimmal és jelleggel felruházott

erdőmestert, valamint *Ertl Gusztáv, Ocsárd Károly, Merényi Gyula, Rózsay Rezső, Rochlitz Nándor, Tavasi Gyula, Szepesi Tivadar, Würsching Frigyes, Somkerekai Gusztáv, Chrenóczy Nagy Antal és Dercsényi Kálmán* erdőmestereket erdőtanácsosokká, *Zsuffa Antal, Korai Frigyes, Iváncsó Bertalan, Spanyol Géza, Keleti Lajos, Fenyves Lajos, Matavovszky Árpád, Briestyánszky Endre, Radó Pál, Glós László, Lopusny Kornél, Cseres Gyula, Székely József, Ormay Gyula, Kende Dániel, Murányi Károly, Hollós Ferencz, Boksay Gusztáv, Zachár Gyula Burdóts János, Rend Domokos, Ferencz Gyula, Kincses József, Rajtsán János Hoós Ernő, Urbanovszky Béla, Gerő Gusztáv, Kőrös László, Jákó Jenő, Lonkay Antal, Debreczy Ödön, Kováts Béla, Hubert Aladár, Gabnay Ferencz, Linszky Károly, Székely István, Gründl Gyula, Kaufmann Béla, Gréger Géza, Kovács Aladár, Fekete János, Pálka Gyula, Schlachta László, Láczy Antal, Pájer István, Sugár Károly, Fischl József, Martián Livius, Szabó Ferencz, Balogh Ernő, Ivanich Ferencz és Térfi Béla* főerdészeket erdőmesterekké, *Luđmann Miksa, Batta Ferencz, Hajdu Dezső, Vaitzik Ede, Szelezky János, Tomasovszky Imre, Sebők Ernő, Seenger Lajos, Iszapi Gyula, Palkó Antal, Ziegler Mihály, Erődsi Bálint, Huszár Kornél, Pásztor Sándor, Hoffmann Dezső, Chabada Géza, Fischer Károly, Nemes Béla, Huszár József, Vály Ferencz, Hámon József, Oszterlamm Ernő, Guary Kálmán, Egyri Ferencz, Szabó Béla, Jancsó Gyula, Sikó Áron, Ajtay Jenő, Rónay Imre, Krajcsovits Ferencz, Szántó Zenő, Enyedi János, Vollnhofer Pál, Weisz Ferencz, Puchreiner Henrik, Dielt Ágost, Nyitray József, Paul Péter, Puskás István, Huszár Pál, Sándor Jenő, Jeszenszky Ferencz, Gombossy József, Papp István és Beyer Jenő* erdészeket főerdészekké, *Lux Árpád, Spengel Sándor, Simonffy Gyula, Füstös Zoltán, Garlathy Oszkár, Toperczer Árpád, Krause Tivadar, Röhrich Ernő, Kacsó András, Hayden Gyula, Véssei Mihály, Letz Lajos, Szabó Kálmán, Schmuck Hugó, Szalóky Sándor, Bózer Jenő, Günther Frigyes, Terray Gyula, Petricsek Adolf, Zachár Mihály, Krause Dezső, Jávorszky Zoltán, Györke István, Szabó Kálmán, Illés László, Szecsődy József, Barsi Árpád, Mutnyánszky Jenő, Mayer Aurél, Blattny Tibor, Linhart Ödön, Januskovecz Pál, Mocsáry Béla, Baumann Béla, Podraczky Béla, Török Béla, Danielisz Elek, Szepesi Artur, Bránszky László* erdészjelölteket, *Rónai György* ideiglenes minőségű főiskolai tanársegédet, valamint *Lintia Valér, Kis István, Zimay János és Brannich Kálmán* erdészjelölteket erdészekké ;

II. A horvát-szlavonországi kincstári erdők kezelésénél alkalmazott erdőtisztek létszámában : *Ruzička* Ágoston erdőmestert erdőtanácsossá, *Vasilievic* Vladimir, *Zezulka* János, *Drenovác* Mihály, *Perc* Vilmos, *Zajc* Karmelo, *Brausil* Miksa, *Horváth* Géza, *Hantos* Ernő és *Lhoczky* György főerdészeket erdőmesterekké, *Urbanszky* István, *Melcsiczky* Pál, *Steller* Ede, *Pétermann* Keresztély, *Pfeiffer* Gyula, *Zwickelsdorfer* János, *Hamar* László, *Lahner* Károly és *Hohoss* János erdészeket főerdészekké, *Bakkay* Albin József, *Ambrózy* Román, *Masztics* Gusztáv, *Skultéty* Győző és *Stojanovics* Illés erdészjelölteket erdészekké ;

III. Az állami kezelésbe vett községi és némely más erdők és kopár területek kezelésénél alkalmazott erdőtisztek létszámában : *Rappensberger* Andor, *Arató* Gyula és *Bodor* Gyula erdőtanácsosi cím és jelleggel felruházott erdőmestereket, valamint *Kárpáti* Lajos, *Derzsi* Gábor és *Várnai* Sándor erdő-

mestereket, továbbá *Sümegh Ignác*, *Nádas Béla* és *Pék* József erdőtanácsosi czimmel felruházott erdőmestereket erdőtanácsosokká, *Förster Gyula*, erdőmesteri czim és jelleggel felruházott főerdészt erdőmesterré, *Jókay Lajos* erdészeti mérnököt erdészeti főmérnöké, továbbá *Horváti Ferencz*, *Muraközy János*, *Benedek Albert*, *Gábor Sándor*, *Máthé Ambrus*, *Cseh Pál*, *Bodor Zoltán*, *Jüngling János*, *Esztégár Bálint*, *Firtos Dénes*, *Bárdos József*, *Csopey Cornél*, *Szántó Mihály*, *Szmik Gábor*, *Köhler Béla*, *Hibbján János*, *Bodor Gábor*, *Héjas Kálmán*, *Kallivoda Andor*, *Kiss Ernő*, *Rottler József*, *Erdődy György*, *Lange Pál*, *Petrás Jakab*, *Daemf István*, *Almássy István*, *Tóth Miklós*, *Dezső Zsigmond*, *Szantner János*, *Riesz László*, *Korzenszky Antal*, *Krippel Móricz*, *Szécsi Imre* és *Gruber Gyula* főerdészeket erdőmesterekké, *Diószeghy Lajos*, *Scholtes Henrik*, *Lollok József*, *Schuchevich Sándor*, *Miklós Lajos*, *Szalántzy László*, *Schuster András*, *Ittu Mihály*, *Bartha Sándor*, *Vajda Ákos*, *Henrich Győző*, *Kadácsi Bálint*, *Lencsés Ambrus*, *Küzdy Árpád*, *Urszinyi György*, *Habel Lambert*, *Csemiczky Aladár*, *Fritz Rezső*, *Hudák Lajos*, *Sípos Mihály*, *Hegedüs Béla*, *Demény Lajos*, *Homicskó Aladár*, *Svoboda Mihály*, *Kovács Pál*, *Schwartz Rezső*, *Körmendi Károly*, *Asbóth Mihály*, *Braila Illés*, *Spielhaupter György*, *Lukácsfy Elek* és *Botha György* erdészeket főerdészekké, *Polakovits György*, *Payer Artur*, *Monspárt István*, *Horváth Viktor*, *Lehrmann Béla*, *Eördög Bertalan*, *Zachár László*, *Juron Bernát*, *Simonek Gotthárd*, *Fábián Béla*, *Hepke Artur*, *Schmotzer János*, *Novák György*, *Koschatszky Rezső*, *Wildmann Kálmán*, *Zimann Ede*, *Kuka József*, *Herrmann János*, *Székács Vincze*, *Arnaut Miklós*, *Lakner Lajos*, *Kohut János*, *Ihrig Vilmos*, *Fröhlich Brunó*, *Becher Adolf*, *Schmidt Vilmos*, *Nádai Dénes* és *Francziszczy Vilmos* erdészjelölteket erdészekké;

IV. Az erdőfelügyelőségeknél alkalmazott tisztviselők létszámában : *Dr. Hoffmann Gyula*, *Czimra József* és *Tichy Kálmán* másodosztályu alerdőfelügyelőket elsőosztályu alerdőfelügyelőkké;

V. Az erdőőri szakiskoláknál alkalmazott tisztviselők létszámában : *Benkő Rezső* erdőmestert erdőtanácsossá, *Volfinau Gyula* és *Szaltzer Lajos* erdészjelölteket erdészekké;

VI. A központi erdészeti kísérleti állomáshoz : *Róth Gyula* erdészt adjunktussá.

A földmivelésügyi miniszter *Parragh Béla* m. kir. erdőmestert Déváról Sopronba, *Bodnár Richárd* m. kir. erdőmestert Désről Dévára és *Benedek Albert* m. kir. főerdészt Borgóprundról Désre helyezte át s megbízta az ottani m. kir. állami erdőhivatal vezetésével.

A m. kir. földmivelésügyi miniszter *Csegezy Pál* kir. alerdőfelügyelőt a nagyszebeni kir. erdőfelügyelőségtől a marosvásárhelyi kir. erdőfelügyelőséghez helyezte át.